

Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS - 2. čtvrtletí 2022

3.8.2022 - Marta Petráňová | Český statistický úřad

Celková zaměstnanost meziročně vzrostla o 123,2 tis. osob. Počet nezaměstnaných osob podle metodiky Mezinárodní organizace práce (ILO) klesl o 28,7 tis. a počet ekonomicky neaktivních 15letých a starších se snížil o 82,9 tis.

„Oproti minulému roku se znatelně zvýšila zaměstnanost především v obchodě a v ubytování. Výsledky za 2. čtvrtletí 2022 tak potvrdily oživení ve službách, které byly před rokem v důsledku pandemie nejvíce omezeny,“ vysvětluje Marta Petráňová, vedoucí oddělení pracovních sil, migrace a rovných příležitostí ČSÚ.

Zaměstnanost

Průměrný počet zaměstnaných, očištěný od sezónních vlivů, ve 2. čtvrtletí 2022 proti 1. čtvrtletí 2022 vzrostl o 14,8 tis. osob.

Počet pracujících ve věku 15 a více let meziročně vzrostl o 123,2 tis., tj. o 2,4 % na 5 160,2 tis. Za tímto nárůstem stojí především přírůstek pracujících žen. Jejich počet je meziročně vyšší o 73,7 tis. Výrazně se zvýšil počet pracujících ve věku 45–64 let, jichž přibýlo 87,1 tis.

Vzrostl počet zaměstnanců o 98,1 tis. osob. Celkový počet podnikatelů (sebezaměstnaných) se zvýšil o 20,4 tis. Tento celkový nárůst jde na vrub zvýšení počtu podnikatelů bez zaměstnanců (pracujících na vlastní účet), a to o 26,3 tis. Počet podnikatelů se zaměstnanci (zaměstnavatelů) poklesl o 5,9 tis. a pomáhajících rodinných příslušníků přibýlo o 4,7 tis.

Vývoj zaměstnanosti v jednotlivých odvětvových sekcích byl podle předběžných údajů za 2. čtvrtletí 2022 v ČR rozdílný¹. V primárním sektoru zemědělství, lesnictví a rybářství se počet pracujících meziročně významně změnil, vzrostl o 3,4 tis. na 131,4 tis. Rovněž v sekundárním sektoru průmyslu a stavebnictví ke změně v počtu zaměstnaných téměř nedošlo. Počet meziročně klesl o 3,8 tis. na 1 881,4 tis. Naproti tomu v terciárním sektoru služeb celková zaměstnanost stoupla o 123,7 tis. na 3 147,4 tis. V tomto sektoru se zvýšil zejména počet pracujících osob v sekci velkoobchod a maloobchod, opravy motorových vozidel o 41,7 tis., v ubytování, stravování a pohostinství o 33,6 tis. a ve veřejné správě a obraně spolu s povinným sociálním zabezpečením o 14,2 tis.

Souběžně se změnami v odvětvové struktuře proběhly změny v profesní skladbě pracujících. Podle Klasifikace zaměstnání CZ-ISCO se nejvíce zvýšil počet pracujících v hlavní třídě pracovníci ve službách a prodeji (o 73,8 tis.) a ve třídě řemeslníci a opraváři (o 31,0 tis.). K nárůstu došlo i ve třídě řídicích pracovníků (o 11,7 tis.).

S těmito změnami ve struktuře zaměstnanosti souvisí i trend vývoje počtu pracujících podle dosaženého stupně vzdělání. V obou nejčetnějších skupinách středoškoláků došlo k výraznému nárůstu pracujících. K největšímu nárůstu došlo u pracujících se středním vzděláním s maturitou, o 63,4 tis. I v počtu zaměstnaných se středním vzděláním bez maturity byl přírůstek významný, o 43,1 tis. Pracujících s terciárním vzděláním přibýlo 10,3 tis. a počet pracujících se základním vzděláním narostl o 5,7 tis.

Míra zaměstnanosti (podíl počtu pracujících osob ve skupině 15–64letých) se ve 2. čtvrtletí 2022 v porovnání se stejným obdobím minulého roku zvýšila o 1,8 p. b. na 75,2 %. U mužů vzrostla o 1,5 p.

b. na 82,1 %, u žen o 2,0 p. b. na 68,1 %.

Nezaměstnanost

Průměrný počet nezaměstnaných osob podle metodiky ILO², očištěný od sezónních vlivů, ve 2. čtvrtletí 2022 v porovnání s 1. čtvrtletím 2022 vzrostl o 1,5 tis.

Celkový počet nezaměstnaných ve věku 15 a více let byl meziročně nižší o 28,7 tis. a dosáhl 125,7 tis. osob. Došlo především k poklesu počtu nezaměstnaných mužů o 16,1 tis. na 54,3 tis., u nezaměstnaných žen byl pokles o něco nižší (o 12,6 tis. na 71,4 tis.). Nejvíce nezaměstnaných ubylo ve Středočeském kraji (o 12,6 tis.) a v kraji Hl. m. Praha (o 5,5 tis.). Počet nezaměstnaných jeden rok a déle se meziročně zvýšil o 5,7 tis. a dosáhl 49,8 tis. osob.

Obecná míra nezaměstnanosti podle definice ILO ve věkové skupině 15–64letých (podíl nezaměstnaných na pracovní síle, tj. součtu zaměstnaných a nezaměstnaných) ve 2. čtvrtletí 2022 meziročně klesla o 0,6 p. b. na 2,4 %.

Z regionálního pohledu byla obecná míra nezaměstnanosti 15–64letých nejvyšší v Moravskoslezském (4,4 %), Karlovarském (4,3 %) a Olomouckém kraji (3,7 %). Nejvíce míra nezaměstnanosti klesla v kraji Středočeském (o 1,9 p. b. na 1,1 %), Plzeňském (o 1,8 p. b. na 1,7 %) a Karlovarském (o 1,3 p. b. na 4,3 %). Nejnižší míru nezaměstnanosti v rámci Česka měl kraj Středočeský (1,1 %).

Ekonomická neaktivita

Počet osob ekonomicky neaktivních ve věku 15 a více let byl meziročně nižší o 82,9 tis. a rovnal se hodnotě 3 549,2 tis. Neaktivních žen ubylo o 56,4 tis., neaktivních mužů o 26,5 tis. Počet všech ekonomicky neaktivních včetně dětí do 15 let klesl o 86,4 tis. na 5 239,1 tis.

V rámci výběrového šetření jsou zjišťovány údaje i za osoby, které nepracují, aktivně práci nehledají, a nesplňují tak podmínky ILO pro nezaměstnané, ale přitom uvádějí, že by chtěly pracovat. Ve 2. čtvrtletí roku 2022 činil jejich počet 58,7 tis. osob, tj. o 55,0 tis. méně než ve stejném období roku 2021. Relativně vysoký je počet osob, které by chtěly pracovat, ale nemohou ihned nastoupit do případného zaměstnání. Nejpozději do 14 dnů je totiž schopno nastoupit jen 12,9 tis. osob.

Přepočet na stejnou strukturu obyvatelstva

VŠPS je výběrové šetření v domácnostech, které je váženo a dopočítáváno na údaje demografické statistiky. Populační váhy na základě výsledků Sčítání lidu, domů a bytů 2021 byly použity i k přepočtu dat za 2. čtvrtletí 2021 pro účel meziročního srovnání.